

САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА / YEAR IX

САРАЈЕВО, 25.01.2018.

БРОЈ / NUMBER 12

ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ / BUSINESS STATISTICS

ИНДЕКС ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ДЕЦЕМБАР 2017. ГОДИНЕ - ПРЕТХОДНИ ПОДАЦИ¹ VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA DECEMBER 2017 - PRELIMINARY RESULTS

Индекс обима индустријске производње - укупно

Укупна десезонирана индустријска производња у Босни и Херцеговини у децембру 2017. у поређењу са новембром 2017. биљежи пад за 4,3%.

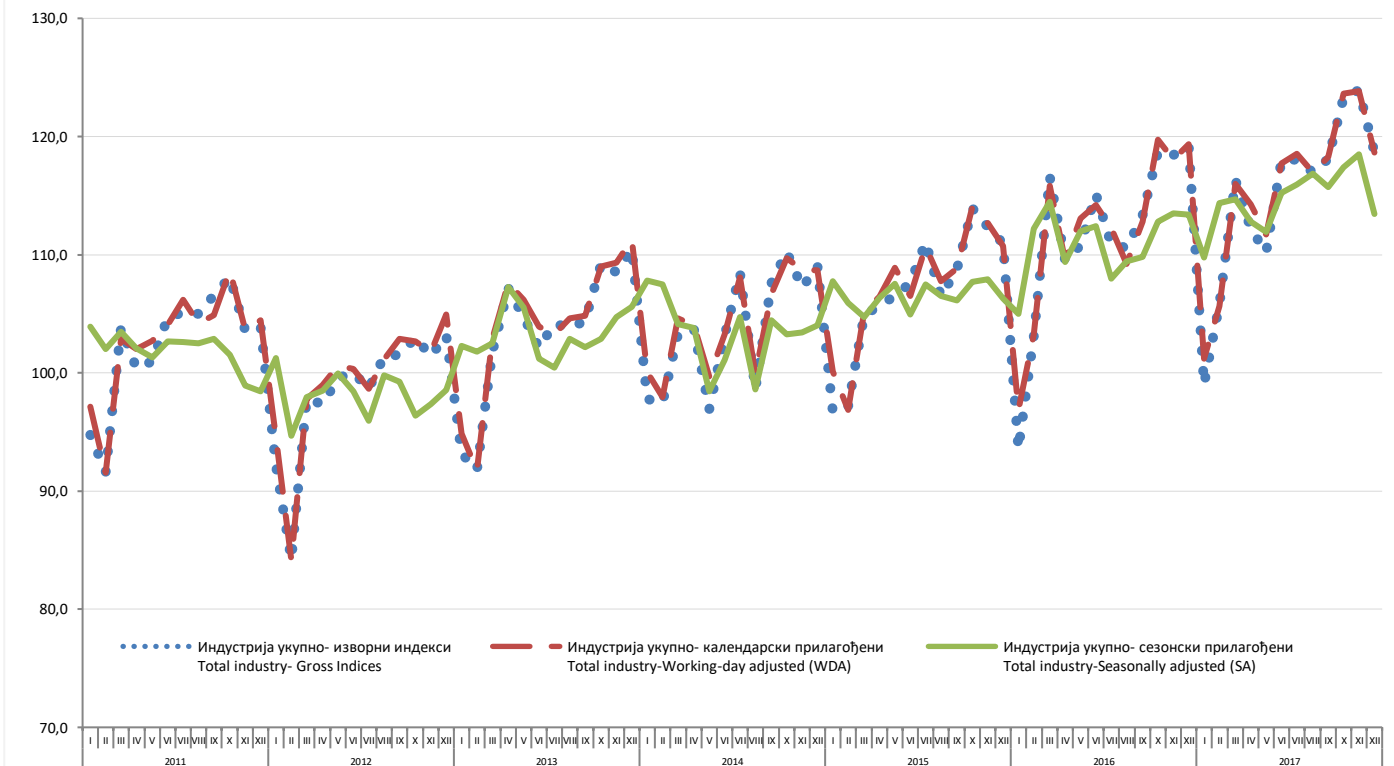
У децембру 2017. у поређењу са децембром 2016. индустријска производња у Босни и Херцеговини, календарски прилагођена, биљежи пад за 0,6%.

Industrial production volume index - Total

Total seasonally adjusted industrial production in Bosnia and Herzegovina in December 2017, compared to November 2017, is decreased by 4.3%.

In December 2017, compared to December 2016, industrial production in Bosnia and Herzegovina, the calendar adjusted, is decreased by 0.6%.

График 1. Временска серија индустрија укупно - изворни, календарски и сезонски прилагођени индекси: јануар 2011 - децембар 2017 (2010 = 100)
Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: January 2011 - December 2017 (2010=100)

¹) Претходни резултати постају коначни даном објављивања саопштења за наредни мјесец
Preliminary results become final as of publishing press release for the next month

Индекс обима индустријске производње према ГИГ агрегатима

Мјесечна поређења

У децембру 2017. у односу на новембар 2017. производња Трајних производа за широку потрошњу је већа за 3,9%, а производња Капиталних производа већа за 3,8%, док је производња Енергије мања за 2,6%, Интермедијарних производа мања за 3,1%, а производња Нетрајних производа за широку потрошњу мања за 4,7%.

Годишња поређења

У децембру 2017. у односу на децембар 2016. производња Капиталних производа је већа за 9,7%, производња Интермедијарних производа већа за 4,5%, а производња Нетрајних производа за широку потрошњу већа за 0,9%, док је производња Трајних производа за широку потрошњу мања за 1,4%, а Енергије мања за 6,3%.

Индекс обима индустријске производње према подручјима КД БиХ 2010 (EU NACE Rev.2)

Мјесечна поређења

За подручја КД БиХ 2010. десезонирана индустријска производња у децембру 2017. у поређењу са новембром 2017. у подручју Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом је забиљежен раст за 0,7%, док је у подручју Вађење руда и камена забиљежен пад за 0,8%, те Прерађивачка индустрија забиљежен пад за 5,3%.

Годишња поређења

У децембру 2017. у поређењу са децембром 2016. индустријска производња, календарски прилагођена, биљежи раст у подручју Прерађивачка индустрија за 1,0%, у подручју Вађење руда и камена биљежи раст за 0,6%, док је у подручју Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом забиљежен пад за 3,1%.

Индекси обима индустријске производње према областима КД БиХ 2010 (EU NACE Rev.2)

Мјесечна поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из десезонираних индекса) у децембру 2017. у односу на новембар 2017. највећи раст забиљежен је у области 32 - Остала прерађивачка индустрија (15,4%), области 21 - Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата (13,0%), и области 19 - Производња кокса и рафинисаних нафтних производа (5,2%). Највећи пад индустријске производње у децембру 2017. у односу на новембар исте године забиљежен је у области 30 - Производња осталих саобраћајних средстава (40,1%), области 27 - Производња електричне опреме (15,5%), и области 18 - Штапање и умножавање снимљених записа (14,5%).

Годишња поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из календарски прилагођених индекса) у децембру 2017. у поређењу са децембром 2016. највећи раст забиљежен је у области 26 - Производња рачунара, електронских и оптичких производа (192,2%) и области 32 - Остала прерађивачка индустрија (48,1%). Највећи пад индустријске производње у децембру 2017. у поређењу са децембаром 2016. године забиљежен је у области 12 - Производња дуванских производа (28,6%) и области 14 - Производња одјеће (27,6%).

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison

In December 2017, compared to November 2017, production of Consumer durables increased by 3.9%, and production of Capital goods increased by 3.8%, while production of Energy decreased by 2.6%, Intermediate goods decreased by 3.1%, and production of Consumer non-durables decreased by 4.7%.

Annual comparison

In December 2017 compared to December 2016, production of Capital goods increased by 9.7%, production of Intermediate goods increased by 4.5%, production of Consumer non-durables increased by 0.9%, while production of Consumer durables decreased by 1.4%, and production of Energy decreased by 6.3%.

Industrial production volume index, according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

According to sections of KD BiH 2010, seasonally adjusted industrial production in December 2017 compared to November 2017 in section Electricity and gas supply increased by 0.7%, while in section Mining and quarrying decreased by 0.8%, and Manufacturing decreased by 5.3%.

Annual comparison

In December 2017, compared to December 2016, calendar adjusted industrial production increased in section Manufacturing by 1.0%, in section Mining and quarrying increased by 0.6%, while in section Electricity and gas supply decreased by 3.1%.

Indices of industrial production according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from seasonally adjusted indices) in December 2017 compared to November 2017, the highest growth is recorded in the following divisions: division 32 - Other manufacturing (15.4%), division 21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations (13.0%), and division 19 - Manufacture of coke and refined petroleum products (5.2%). The largest decline in industrial production in December 2017 compared to November this year was recorded in the following divisions: division 30 - Manufacture of other transport equipment (40.1%), division 27 - Manufacture of electrical equipment (15.5%), and division 18 - Printing and reproduction of recorded media (14.5%).

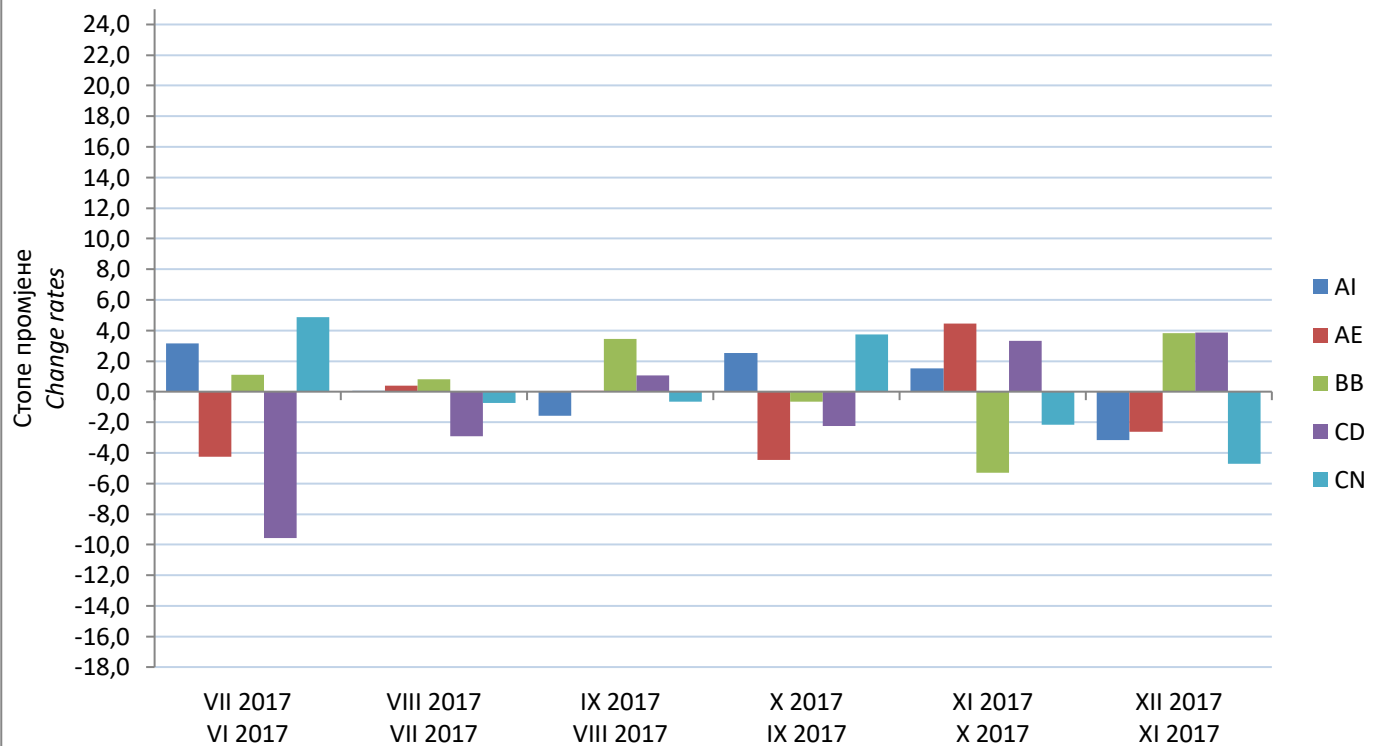
Annual comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from calendar adjusted indices) in December 2017 compared to December 2016, the highest growth is recorded in the following divisions: division 26 - Manufacture of computer, electronic and optical products (192.2%) and division 32 - Other manufacturing (48.1%). The largest decline in industrial production in December 2017 compared to December 2016, was recorded in the following divisions: division 12 - Manufacture of tobacco products (28.6%) and division 14 - Manufacture of wearing apparel (27.6%).

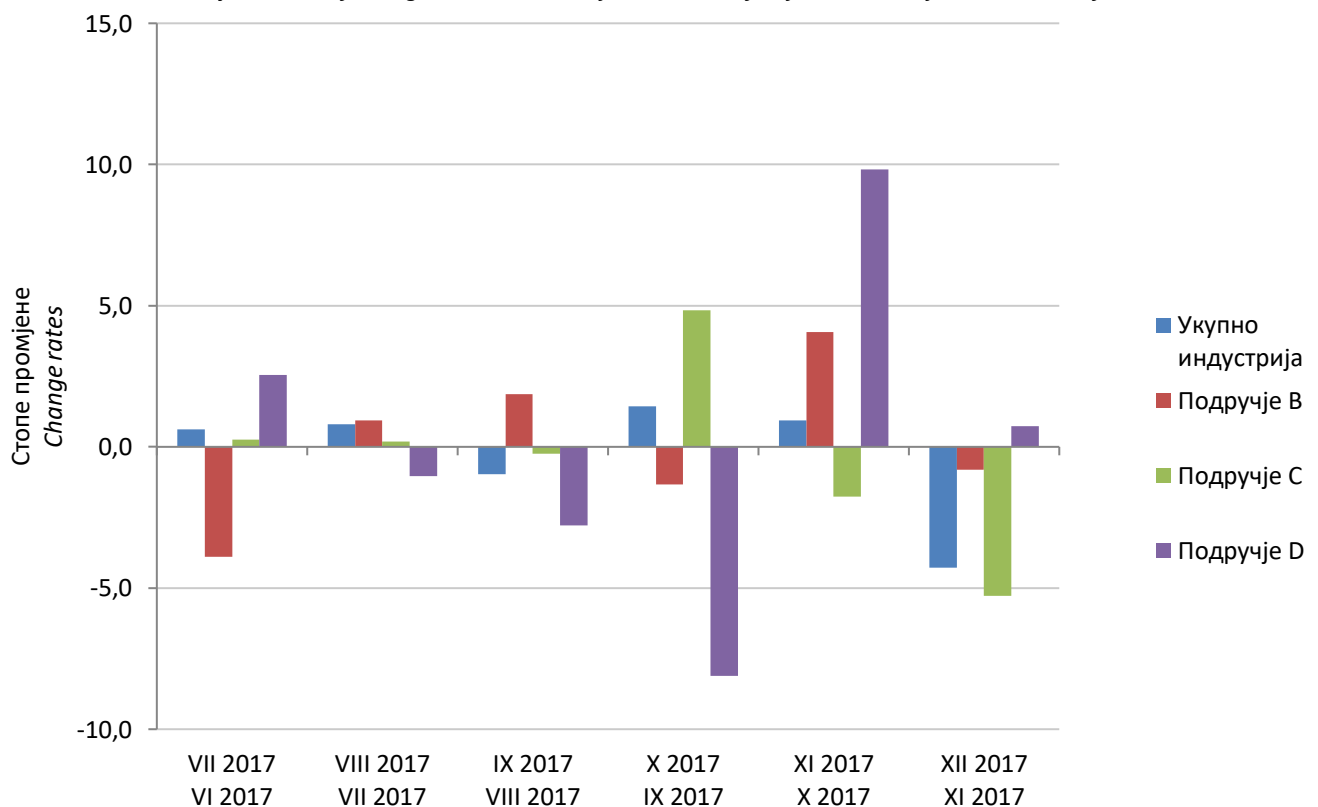
ТАБЕЛА 1. МЈЕСЕЧНЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ ДЕСЕЗОНИРАНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, ДЕЦЕМБАР 2017.
TABLE 1. MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, DECEMBER 2017

		VII 2017	VII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017		
		VI 2017	VII 2017	VII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017		
	Укупно индустрија	0,6	0,8	-1,0	1,4	0,9	-4,3		Total industry
	Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI	Интермедијарни производи	3,1	0,0	-1,6	2,5	1,5	-3,1	AI	Intermediate goods
AE	Енергија	-4,2	0,4	0,1	-4,5	4,5	-2,6	AE	Energy
BB	Капитални производи	1,1	0,8	3,5	-0,6	-5,3	3,8	BB	Capital goods
CD	Трајни производи за широку потрошњу	-9,6	-2,9	1,1	-2,3	3,3	3,9	CD	Consumer durables
CN	Нетрајни производи за широку потрошњу	4,9	-0,7	-0,7	3,7	-2,2	-4,7	CN	Consumer non-durables
	Подручја и области КД БИХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	-3,9	0,9	1,9	-1,3	4,1	-0,8	B	MINING AND QUARRYING
05	Вађење угља и лигнита (мрког угља)	-9,5	1,3	7,7	-7,8	7,3	1,4	05	Mining of coal and lignite
07	Вађење руда метала	11,7	-3,1	-5,7	8,1	9,9	-4,8	07	Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	6,3	0,6	-1,9	3,1	12,1	-9,3	08	Other mining and quarrying
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	0,2	0,2	-0,2	4,8	-1,8	-5,3	C	MANUFACTURING
10	Производња прехранбених производа	0,1	1,9	-2,1	3,0	-2,0	4,2	10	Manufacture of food products
11	Производња пића	4,2	7,0	-7,5	-0,1	-0,7	-2,8	11	Manufacture of beverages
12	Производња дуванских производа	72,3	-0,8	-18,0	-19,9	16,5	-9,5	12	Manufacture of tobacco products
13	Производња текстила	0,7	1,0	1,0	-2,7	2,2	1,0	13	Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	0,6	-9,6	7,5	8,9	-6,4	-0,6	14	Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и производа од коже	1,4	-2,0	9,2	3,0	0,0	-8,7	15	Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	-7,9	7,5	-7,8	0,5	0,7	-3,9	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	-5,3	-9,3	20,5	-0,3	-3,0	-5,4	17	Manufacture of paper and paper products
18	Штампање и умножавање снимљених записа	29,0	-3,8	-3,0	-6,1	3,2	-14,5	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	-33,2	49,8	-3,9	-0,9	-5,5	5,2	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	3,4	-13,2	15,2	-7,2	2,1	3,8	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	15,9	-11,1	15,4	-6,5	-9,4	13,0	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	6,9	1,6	-4,0	4,4	-1,1	-2,1	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	1,4	-7,4	-6,0	12,1	4,3	4,6	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	3,0	0,3	-0,4	-3,4	4,8	0,0	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	0,1	1,0	-1,3	3,5	-0,9	-1,3	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	-1,1	-29,6	27,2	15,9	-7,7	-3,8	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	-2,0	-4,5	10,1	7,8	4,4	-15,5	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, д. н.	6,4	1,9	2,6	-0,9	-0,6	-4,4	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-22,3	12,2	13,9	4,0	-2,0	-12,7	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	2,5	0,5	-7,6	55,7	-22,3	-40,1	30	Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	-11,4	-1,5	4,9	-0,5	2,3	2,9	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	13,1	5,5	-8,9	10,5	-4,2	15,4	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	4,3	-2,5	-12,9	9,1	12,6	-11,7	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	2,5	-1,0	-2,8	-8,1	9,8	0,7	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	2,5	-1,0	-2,8	-8,1	9,8	0,7	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

График 2. Мјесечне стопе промјена израчунате из десезонираних индекса за Главне индустријске групе (ГИГ)
Graph 2. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Main Industrial Groups (MIGs)

График 3. Мјесечне стопе промјена израчунате из десезонираних индекса за укупну индустрију и подручја дјелатности
Graph 3. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Total Industry and divisions

ТАБЕЛА 2. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, ДЕЦЕМБАР 2017.
TABLE 2. YEAR-ON-YEAR GROWTH RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, DECEMBER 2017

	VII 2017	VII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	I - XII 2017	
	VII 2016	VII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I - XII 2016	
Укупно индустрија	5,6	7,1	4,8	3,3	4,9	-0,6	3,1	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Интермедијарни производи	11,6	10,1	8,8	11,6	11,6	4,5	5,8	AI Intermediate goods
AE Енергија	0,0	1,3	-1,1	-7,2	-3,1	-6,3	-0,9	AE Energy
BB Капитални производи	5,7	6,2	12,0	9,1	6,8	9,7	8,8	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	2,1	-3,2	-3,5	-5,2	-3,5	-1,4	-14,8	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	9,2	10,2	7,8	6,4	5,6	0,9	4,6	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
B ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	5,5	0,6	2,4	-0,8	10,0	0,6	4,8	B MINING AND QUARRYING
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	3,7	-2,6	4,8	-4,4	8,5	-2,2	5,2	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	-0,4	-1,1	-16,8	-6,0	7,6	8,4	-0,6	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	10,3	16,8	14,8	10,8	24,5	12,0	5,3	08 Other mining and quarrying
C ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	8,5	9,3	8,9	13,6	7,9	1,0	5,3	C MANUFACTURING
10 Производња прехранбених производа	-1,7	-0,7	-5,4	-2,2	-3,9	1,6	-1,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	7,5	34,4	17,9	13,4	13,7	-0,2	10,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	30,6	43,7	-0,9	-53,2	-17,0	-28,6	-23,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	39,0	53,1	24,0	13,7	14,4	7,1	17,2	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	-1,6	0,3	-3,3	6,4	-6,3	-27,6	-3,3	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	4,4	-9,0	12,0	17,2	22,7	2,1	6,3	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	4,7	8,6	-5,5	-7,8	-7,1	-8,8	-1,0	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	28,6	62,8	72,0	73,8	64,7	45,9	16,6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампанје и умножавање снимљених записа	26,2	0,9	9,3	1,4	10,5	-7,8	5,8	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	-22,4	11,7	1,7	80,2	-10,8	-23,0	-0,7	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	16,3	-4,3	12,4	18,0	10,3	3,3	13,1	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	57,6	3,7	59,9	25,8	6,2	29,0	13,5	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	10,9	19,1	13,8	9,1	11,4	6,3	7,8	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	-3,6	-14,8	-23,7	-10,9	-3,6	-22,1	-14,4	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	14,3	9,5	22,9	14,5	9,9	7,2	5,0	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	11,4	8,8	10,2	15,8	14,4	8,7	11,6	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	300,3 ¹	298,4	300,3 ¹	299,7	204,9	192,2	208,0	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	-0,2	5,0	7,8	11,4	27,5	7,4	12,5	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	24,8	18,3	24,7	15,0	18,3	23,3	15,1	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-9,9	-0,5	-10,1	-6,7	-11,2	9,6	-5,4	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	2,6	22,2	20,1	-47,6	115,4	-25,1	-10,5	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	4,3	-3,3	-4,9	-4,9	-3,1	-0,8	-14,9	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	13,3	56,9	13,9	8,0	28,9	48,1	6,8	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	1,5	-5,1	13,0	-1,0	4,3	25,0	8,6	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	2,1	-0,6	-5,9	-21,3	-7,9	-3,1	-3,9	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	2,1	-0,6	-5,9	-21,3	-7,9	-3,1	-3,9	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹Стопа промјене већа од 300/ Change rate higher than 300

График 4. Годишње стопе промјене индустријске производње из календарски прилагођених индекса, I - XII 2017 / I - XII 2016
 Graph 4. Year-on-year change rates of industrial production from working-day adjusted indices, I - XII 2017 / I - XII 2016

ТАБЕЛА 3. ИЗВОРНИ ИНДЕКСИ ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ - УКУПНО, ПРЕМА ГИГ, ПОДРУЧЈИМА И ОБЛАСТИМА КД БИХ 2010 (NACE Rev.2), ДЕЦЕМБАР 2017.
TABLE 3. GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION - TOTAL, ACCORDING TO MIGs, KD BiH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, DECEMBER 2017

		Структура Structure	XII 2017 ф 2016	XII 2017 XII 2016	I - XII 2017 I - XII 2016		
Укупно индустрија		100,00	106,3	99,5	103,1	Total industry	
Главне индустријске групе (ГИГ)						Main Industrial Groups (MIGs)	
AI	Интермедијарни производи	30,67	99,8	103,8	105,4	AI	Intermediate goods
AE	Енергија	33,91	110,5	93,4	98,8	AE	Energy
BB	Капитални производи	9,83	106,9	107,7	109,0	BB	Capital goods
CD	Трајни производи за широку потрошњу	3,17	101,0	99,7	100,1	CD	Consumer durables
CN	Нетрајни производи за широку потрошњу	22,42	109,3	100,8	104,2	CN	Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010						NACE Rev.2 Sections and Divisions	
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	11,63	109,8	100,9	105,0	B	MINING AND QUARRYING
05	Вађење угља и лигнита (мрко угља)	8,73	117,3	99,7	106,2	05	Mining of coal and lignite
07	Вађење руда метала	1,64	72,1	107,8	99,3	07	Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	1,26	106,5	111,3	104,0	08	Other mining and quarrying
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	65,63	102,3	100,3	105,2	C	MANUFACTURING
10	Производња прехранбених производа	9,66	104,3	102,3	98,3	10	Manufacture of food products
11	Производња пића	2,79	109,1	95,6	109,1	11	Manufacture of beverages
12	Производња дуванских производа	0,29	98,0	87,3	77,4	12	Manufacture of tobacco products
13	Производња текстила	2,27	104,5	105,6	116,5	13	Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	2,46	93,4	72,3	96,6	14	Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и производа од коже	3,28	107,6	101,1	105,9	15	Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	4,13	92,2	92,9	98,6	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	1,84	121,5	148,7	116,9	17	Manufacture of paper and paper products
18	Штампање и умножавање снимљених записа	1,11	116,1	93,0	109,0	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	2,44	34,7	32,3	100,0	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	3,61	111,5	102,6	110,3	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	1,51	148,6	120,9	112,9	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	3,45	105,0	108,9	110,2	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	3,02	66,3	77,8	85,5	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	4,65	111,2	104,5	107,0	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	8,19	110,0	106,6	111,7	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	0,20	300,3 ¹	276,1	300,3 ¹	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	1,69	106,4	103,1	111,0	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, д. н.	1,86	104,2	128,0	118,1	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	2,69	85,8	111,9	94,1	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	0,13	110,9	87,3	93,8	30	Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	3,03	102,3	101,3	100,3	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	0,53	106,6	145,7	111,7	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	0,80	91,7	89,4	96,7	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	ПРОИЗВОДЊА И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	22,74	116,1	97,0	95,9	D	ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
35	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	22,74	116,1	97,0	95,9	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹Индекс већи од 300/ Index higher than 300

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Почевши са саопштењем за март 2013. промијењен је концепт објављивања резултата индекса индустријске производње у Босни и Херцеговини. Агенција за статистику БиХ и ентитетски заводи за статистику су ускладили презентацију и интерпретацију индекса индустријске производње с оном која је прописана ЕУ уредбама о краткорочним пословним статистикама и препорукама Еуростата о публиковању индекса индустријске производње. Уредбе и препоруке су намијењене државама чланицама ЕУ, као и земљама које су у процесу придруживања, а у циљу хармонизованог израчунавања и презентовања овог показатеља.

Стога су сви резултати индекса индустријске производње (индустрија укупно, агрегати по индустријским дјелатностима и специјални ГИГ агрегати) у саопштењу табеларно презентовани у три облика:

- Десезонирани показатељи
- Календарски прилагођени показатељи
- Изворни индекси индустријске производње

У складу са поменутих препорукама, индекс индустријска производње се тумачи:

- Мјесечном стопом раста израчунатом из десезонираних индекса
- Годишњом стопом раста израчунатом из календарски прилагођених индекса

Из тог разлога коментари дати на самом саопштењу не укључују коментаре за Изворне индексе.

Изворни индекси у саопштењу се приказују табеларно на начин на који су приказивани у досадашњим саопштењима ради одржавања досљедности према претходно објављеним серијама. Споменути концепт индекса задржаће се у саопштењу у дужем прелазном периоду искључиво ради корисника података који су навикли на такав начин презентовања индекса индустријске производње, а који се није мијењао дуги низ година.

Метод рачунања и базна година

Индекси индустријске производње израчунавају се кориштењем Ласпеуресове формуле. Нова базна година за коју је утврђен систем пондера у БиХ је 2010. и примјењује се у обрачуна индекса од јануара 2013. ЕУ Уредбом (ЕЦ) Но 472/2008 прописана је примјена базе 2010. Концепти, дефиниције и методологија који се користе за израчунавање индекса индустријске производње су усклађени са ЕУ прописима у домену краткорочних статистика (ЕУ STS - Short Term Statistics).

Основне информације о индексу индустријске производње и кратка методологија израчуна приказане су у документу "Методолошка упутства за израчунавање индекса физичког обима индустријске производње у Босни и Херцеговини - (МД 29)" која је

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for April 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms:

- *Seasonally adjusted indicators*
- *Working-day adjusted indicators*
- *Original (gross) production indices*

In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by:

- *Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices*
- *Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices*

For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2010 and it is used in calculation of indices since January 2013. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2010 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina (MD 29)", which is available on the website of the Agency for

доступна на веб страници Агенције за статистику БиХ: <http://www.bhas.ba> у секцији индустрија.

Statistics of BiH: <http://www.bhas.ba> in Industry section.

Стандарди и класификације

За прикупљање података, израчунавање индекса и објављивање резултата индустријске производње од јануара 2013. користе се нови стандарди: БиХ класификација дјелатности КД БиХ 2010 (базирана на *EU NACE Rev.2.*) и БиХ номенклатура индустријских производа НИП БиХ 2010 (базирана на *EU PRODCOM* листи 2010).

Прикупљање података

Федерални завод за статистику ФБиХ (ФЗС ФБиХ), Републички завод за статистику РС (РЗС РС) и Експозитура Агенције за статистику БиХ у Брчко Дистрикту (ЕБД) проводе мјесечно истраживање индустријске производње на подручјима њихове одговорности користећи заједнички упитник (ИНД-1) и усаглашено упутство за попуњавање. Кроз ово истраживање прикупљају се подаци о обиму производње на нивоу појединачног производа, дефинисаног у НИП БиХ 2010. Статистичке институције врше улазну контролу и едитовање улазних података које користе за рачунање индекса и достављају податке Агенцији. Агенција израчунава и објављује индексе за ниво БиХ и за Брчко Дистрикт.

Рокови достављања првих (прелиминарних) података БХАС-у су:

- ФЗС ФБиХ - до 17. у мјесецу за претходни мјесец
- РЗС РС - до 19. у мјесецу за претходни мјесец
- ЕБД - до 18. у мјесецу за претходни мјесец

Рок за достављање ревидираних података је мјесец дана након рока за прелиминарне податке. Подаци за јануар достављају се са неколико дана закашњења због неопходних годишњих прерачунавања података.

Обухват мјесечног истраживања по економским дјелатностима

Индекс обима индустријске производње (ИПИ) обухвата дјелатности које су разврстане у сљедећа подручја КД БиХ 2010:

- В - Вађење руда и камена
- С - Прерађивачка индустрија
- Д - Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом

Сагласно *EU STS* пропису бр. 1165/98 и 1893/2006 сљедеће дјелатности не улазе у обрачун индекса индустријске производње:

- Oblast 36 - Сакупљање, пречишћавање и снабдијевање водом
- Грана 35.3 - Производња и снабдијевање паром и климатизација

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the *EU NACE Rev. 2.*) and BiH Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 (based on the *EU PRODCOM* list 2010).

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by NIP BiH 2010. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH and Brcko District.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- FZS FBiH - by the 17th in a month for the previous month
- RZS RS - by the 19th in a month for the previous month
- EBD - by the 18th in a month for the previous month

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- B - Mining and quarrying
- C - Manufacturing
- D - Electricity and gas supply

In line with *EU STS* Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

- Division 36 - Water collection, treatment and supply
- Group 35.3 - Steam and air conditioning supply

Агрегати главних индустријских група (ГИГ)

Индекси за ГИГ агрегате израчунавају се на истим методом као и индекси по дјелатностима, само се производи групишу према претежној употреби производа унутар области и гране дјелатности из класификације КД БиХ 2010 (*EU NACE Rev.2*). За израчунавање индекса за ГИГ агрегате (*EU MIGs*) примјењују се нове дефиниције ради усклађивања са статистичким стандардима ЕУ.

- **AI - Производи за међуфазну потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 и 27.9
- **AE - Енергија:** области КД БиХ 2010: 05, 06, 19 и 35 (искључујући 35.3)
- **BB - Капитални производи:** области и гране КД БиХ 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 и 33
- **CD - Трајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 и 32.2
- **CN - Нетрајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 и 32.9

Приказивање серија индекса

У складу са препорукама Еуростата, десезонирање и календарско прилагођавање се врши методом *TRAMO-SEATS* у *DEMETRA* окружењу на мјесечној серији изворних индекса индустријске производње. Продужавање серије индекса додавањем нових мјесечних запажања за сваки идући мјесец може, због карактеристика примјењене методе, проузроковати исправке већ објављених десезонираних и календарски прилагођених индекса за неколико мјесеци уназад.

Десезонирани индекси

Појам десезонирани индекси подразумева да су подаци прилагођени за сезону и календарске дане. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од претходног мјесеца (мјесечно поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентују се у десезонираном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Календарски прилагођени индекси

Појам календарски прилагођени индекси подразумева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од истог периода претходне године (годишње поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентују се у календарски прилагођеном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

- **AI - Intermediate goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9
- **AE - Energy:** the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (excl. 35.3)
- **BB - Capital goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33
- **CD - Consumer durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2
- **CN - Consumer non-durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 * Телефакс /Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.ba * Интернет страница Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukic, Director

Саопштење приредили: Фахир Канлић, Радомир Мутабџија и Белма Месиховић
Prepared by: Fahir Kanlic, Radomir Mutabdzija and Belma Mesihovic

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
